Europa-Parlamentet
2014-2019

Mødedokument

B8-0579/2017

24.10.2017

FORSLAG TIL BESLUTNING

på baggrund af Kommissionens redegørelse

jf. forretningsordenens artikel 123, stk. 2

om bekæmpelse af seksuel chikane og seksuelle overgreb i EU
(2017/2897(RSP))

Malin Björk, Marina Albiol Guzmán, Patrick Le Hyaric, Josu Juaristi Abaunz, Marie-Christine Vergiat, Marie-Pierre Vieu, Ángela Vallina, Kateřina Konečná, Jiří Maštálka, Stelios Kouloglou, Paloma López Bermejo, Lola Sánchez Caldentey, Tania González Peñas, Estefanía Torres Martínez, Xabier Benito Ziluaga, Miguel Urbán Crespo, Eleonora Forenza, Sabine Lösing, Stefan Eck, Martina Anderson, Lynn Boylan, Matt Carthy, Liadh Ní Riada, Neoklis Sylikiotis
for GUE/NGL-Gruppen

B8-0579/2017

Europa-Parlamentets beslutning om bekæmpelse af seksuel chikane og seksuelle overgreb i EU
(2017/2897(RSP))

Europa-Parlamentet,

– der henviser til Europarådets konvention til forebyggelse og bekæmpelse af vold mod kvinder og vold i hjemmet, som blev åbnet for undertegnelse den 11. maj 2011 (i det følgende "Istanbulkonventionen"),

– der henviser til artikel 2 og 3 i traktaten om Den Europæiske Union (TEU),

– der henviser til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF), særlig artikel 8, 19, 157, 216 og artikel 218, stk. 6, andet afsnit, litra a), heri,

– der henviser til artikel 21, 23, 24, 25 og 26 i Den Europæiske Unions Charter om Grundlæggende Rettigheder,

– der henviser til Beijing-erklæringen og den tilhørende handlingsplan, der vedtoges på den fjerde verdenskvindekonference den 15. september 1995, og til de efterfølgende slutdokumenter, der blev vedtaget på de ekstraordinære FN-samlinger Beijing + 5 (2000), Beijing + 10 (2005), Beijing + 15 (2010) og Beijing + 20 (2015), og til konventionen om afskaffelse af alle former for diskrimination imod kvinder (CEDAW) og den valgfrie protokol hertil,

– Der henviser til sin beslutning af 20. september 2001 om mobning på arbejdspladsen[1], af 26. november 2009 om bekæmpelse af vold mod kvinder[2], sin beslutning af 5. april 2011 om prioriteringer og udkast til en ny EU-rammepolitik til bekæmpelse af vold mod kvinder[3], sin beslutning af 15. december 2011 om midtvejsevalueringen af den europæiske strategi for sundhed og sikkerhed på arbejdspladsen 2007-2012[4], af 25. februar 2014 med henstillinger til Kommissionen om bekæmpelse af vold mod kvinder[5] og til evaluering af den europæiske merværdi af november 2013, af 24. november 2016 om EU's tiltrædelse af Istanbulkonventionen om forebyggelse og bekæmpelse af vold mod kvinder[6] og af 12. september 2017 om forslag til Rådets afgørelse om Den Europæiske Unions indgåelse af Europarådets konvention til forebyggelse og bekæmpelse af vold mod kvinder og vold i hjemmet[7],

– der henviser til arbejdsdokumentet fra Kommissionens tjenestegrene af 3. december 2015 om strategisk indsats for ligestilling mellem kvinder og mænd 2016-2019

[1] EUT C 77 E af 28.3 2002, s. 138.
[2] EUT C 285 E af 21.10 2010, s. 53.
[3] EUT C 296 E af 2.10 2012, s. 26.
[4] EUT C 168 E af 14.6.2013, s. 102.
[5] Vedtagne tekster, P7_TA(2014)0126.
[6] Vedtagne tekster, P8_TA(2016)0451.
[7] Vedtagne tekster, P8_TA(2017)0329.

(SWD(2015)0278),

– der henviser til EU-formandskabstrioens erklæring af 19. juli 2017 fra Estland, Bulgarien og Østrig om ligestilling mellem kvinder og mænd,

– der henviser til direktiv 2012/29/EU af 25. oktober 2012 om minimumsstandarder for ofre for kriminalitet med hensyn til rettigheder, støtte og beskyttelse, og om erstatning af Rådets rammeafgørelse 2001/220/RIA[1],

– der henviser til direktiv 2011/99/EU om den europæiske beskyttelsesordre[2] og til forordning (EU) nr. 606/2013 om gensidig anerkendelse af beskyttelsesforanstaltninger i civilretlige spørgsmål[3],

– der henviser til direktiv 2006/54/EF om gennemførelse af princippet om lige muligheder for og ligebehandling af mænd og kvinder i forbindelse med beskæftigelse og erhverv[4] og til direktiv 2004/113/EF om gennemførelse af princippet om ligebehandling af mænd og kvinder i forbindelse med adgang til og levering af varer og tjenesteydelser[5], som definerer og fordømmer chikane og seksuel chikane,

– der henviser til sine beslutninger af 14. marts 2017 om ligestilling mellem mænd og kvinder i EU i 2014-2015[6] og af 10. marts 2015 om fremskridt for ligestilling mellem mænd og kvinder i Den Europæiske Union i 2013[7],

– der henviser til artikel 12a i tjenestemandsvedtægten,

– der henviser til Kommissionens afgørelse af 26. april 2006 om Kommissionens politik for beskyttelse af personers værdighed og forebyggelse af psykisk chikane og seksuel chikane,

– der henviser til vejledning for medlemmer af Europa-Parlamentet med titlen "Zero harassment in the workplace - a guide for Members of the European Parliament" (nultolerance over for chikane på arbejdspladsen - en vejledning for Europa-Parlamentets medlemmer) og handlingsplanen fra Parlamentets administration i forbindelse med dette centrale spørgsmål,

– der henviser til forretningsordenens artikel 123, stk. 2,

A. der henviser til, at ligestilling mellem kønnene er en central værdi for EU; der henviser til, at retten til ligebehandling og ikke-forskelsbehandling er en grundlæggende rettighed, der er nedfældet i traktaterne og i EU's charter om grundlæggende rettigheder, og som bør respekteres fuldt ud, fremmes og anvendes i lovgivning, i praksis, i retspraksis og i dagligdagen;

[1] EUT L 315 af 14.11.2012, s 57.
[2] EUT L 338 af 21.12.2011, s. 2.
[3] EUT L 181 af 29.6.2013, s. 4.
[4] EFT L 204 af 26.7.2006, s. 23.
[5] EUT L 373 af 21.12 2004, s. 37.
[6] Vedtagne tekster, P8_TA(2017)0073.
[7] Vedtagne tekster, P8_TA(2015)0050.

B. der henviser til, at alle medlemsstater ifølge kønsligestillingsindekset 2017 er langt fra at opnå ligestilling mellem kvinder og mænd, og at der kun sker langsomme fremskridt der henviser til, at kønsbaseret vold både er en årsag til og en konsekvens af uligheder mellem mænd og kvinder;

C. der henviser til, at der ved "seksuel chikane" forstås en adfærd med seksuelle undertoner, som er uønsket af den person, der udsættes for den, og som har til formål eller virkning at krænke den pågældende persons værdighed eller skabe en truende, fjendtlig, krænkende eller forstyrrende atmosfære; der henviser til, at seksuel chikane bør anses som diskrimination på grundlag af køn; der henviser til, at seksuel chikane kan udtrykkes ved en enkelt handling eller ved vedvarende adfærd;

D. der henviser til, at kvinder i Unionen ikke i lige grad er beskyttet mod vold, seksuel chikane og overgreb fra mænds side som følge af forskellig politik og lovgivning i de forskellige medlemsstater; der henviser til, at retssystemerne ikke yder tilstrækkelig støtte til kvinder;

E. der henviser til, at seksuel vold og chikane på arbejdspladsen er et spørgsmål om sundhed og sikkerhed og bør behandles og forebygges som sådan;

F. der henviser til, at ingen enkeltforanstaltning vil eliminere seksuel vold og chikane mod kvinder, men at en kombination af infrastrukturelle, lovmæssige, juridiske, håndhævningsmæssige, uddannelsesmæssige, sundhedsmæssige og andre tjenesterelaterede foranstaltninger i betragtelig grad kan reducere antallet af tilfælde og deres konsekvenser;

G. der henviser til, at Den Europæiske Unions Agentur for Grundlæggende Rettigheders rapport af marts 2014 om "Vold mod kvinder: en EU-dækkende undersøgelse" viser, at én ud af ti kvinder har været udsat for seksuel chikane eller stalking ved brug af ny teknologi, mens 75 % af alle kvinder i højtstående beslutningstagerroller har måttet finde sig i seksuel chikane; der henviser til, at ingen kvinder eller piger, uanset alder og position, er sikret mod seksuelt baseret vold;

H. der henviser til, at seksuel chikane og overgreb, navnlig begået af mænd mod kvinder, er et strukturelt og udbredt problem i hele Europa og hele verden, og at dette fænomen påvirker ofre såvel som voldsudøvere i alle aldre og med en hvilken som helst uddannelsesbaggrund, indkomst eller position i samfundet, og at det hænger sammen med den ulige magtfordeling mellem mænd og kvinder i vores samfund,

I. der henviser til, at vold mod kvinder, herunder seksuel chikane og seksuelle overgreb, alt for let tolereres; der henviser til, at det i virkeligheden er en systemisk krænkelse af de grundlæggende rettigheder og en alvorlig forbrydelse, der skal straffes som sådan; der henviser til, at der skal sættes en stopper for straffriheden ved at sikre, at gerningsmændene retsforfølges, og at kvinder og piger, der overlever vold, får tilstrækkelig støtte og anerkendelse fra retssystemet til at bryde den onde cirkel af tavshed og ensomhed for dem, der har været ofre for vold;

J. der henviser til, at gerningsmændene bag kønsbetinget vold ofte er personer, som offeret kender i forvejen, og at offeret i mange tilfælde befinder sig i et afhængighedsforhold, der øger den pågældendes angst for at anmelde volden;

K. der henviser til, at kønsstereotyper og sexisme, herunder sexistisk hadefuld tale, som forekommer på verdensplan, offline og online og i det offentlige og private liv, er en grundlæggende årsag til alle former for vold mod kvinder;

L. der henviser til, at alle medlemsstater har undertegnet Istanbulkonventionen, men at kun femten af dem har ratificeret den; der henviser til, at EU's tiltrædelse af Istanbulkonventionen ikke fritager medlemsstaterne fra at ratificere den på nationalt plan;

M. der henviser til, at det i artikel 40 Istanbulkonventionen hedder, at "parterne træffer de lovgivningsmæssige og andre foranstaltninger der er nødvendige for at sikre, at enhver form for uønsket verbal, ikke-verbal eller fysisk adfærd med seksuelle undertoner med det formål eller den virkning at krænke en persons værdighed, navnlig ved at skabe et truende, fjendtligt, nedværdigende, ydmygende eller ubehageligt klima, er underlagt strafferetlige eller andre retslige sanktioner";

N. der henviser til, at vold og seksuel chikane i det offentlige rum er udbredt i hele Den Europæiske Union;

O. der henviser til, at vold og chikane i det politiske liv i uforholdsmæssig grad er rettet mod kvinder på grund af deres køn;

P. der henviser til, at vold mod kvinder udgør en krænkelse af menneskerettighederne og de grundlæggende frihedsrettigheder, herunder forpligtelsen til at sikre, at kvinder frit kan deltage i den politiske repræsentation; der henviser til, at disse frihedsrettigheder er nedfældet i internationale aftaler såsom den internationale konvention om borgerlige og politiske rettigheder, konventionen om afskaffelse af alle former for diskrimination imod kvinder (CEDAW), Beijinghandlingsprogrammet og målene for bæredygtig udvikling (SDG);

Q. der henviser til, at det ved undersøgelsen fra Den Interparlamentariske Union (IPU) blev konstateret, at der blandt kvinder i det politiske liv i hele verden, herunder kvinder i 15 europæiske lande, var 81,8 % af respondenterne i alle lande og regioner, der var blevet udsat for psykisk vold, og 65,5 %, der flere gange eller ofte var blevet udsat for ydmygende sexistiske bemærkninger under deres valgperiode;

R. der henviser til, at seksuel chikane er defineret i tjenestemandsvedtægtens artikel 12a;

S. der henviser til, at de fleste nationale parlamenter i EU mangler aktive foranstaltninger til bekæmpelse af seksuel chikane og seksuelle overgreb på arbejdspladsen; der henviser til, at Parlamentet har nedsat et særligt rådgivende udvalg for behandling af klager over mobning mellem akkrediterede parlamentariske assistenter (APA) og medlemmer af Europa-Parlamentet, mens et rådgivende udvalg om chikane og forebyggelse heraf på arbejdspladsen beskæftiger sig med andre formelle procedurer vedrørende ansatte i Parlamentets administration og politiske grupper;

Nultolerance over for seksuel chikane og seksuelle overgreb i EU

1. fordømmer alle former for vold mod kvinder og beklager inderligt, at kvinder og piger ofte udsættes for seksuel chikane og seksuelle overgreb, som udgør en alvorlig

krænkelse af deres menneskerettigheder og værdighed;

2. støtter kraftigt alle kvinder og piger, som har deltaget i #Metoo-kampagnen, navnlig dem, der har angivet deres gerningsmænd;

3. gentager sin opfordring til Kommissionen om at fremsætte forslag til en omfattende EU-strategi til bekæmpelse af alle former for kønsbaseret vold, inklusive sexchikane og seksuelle overgreb mod kvinder og piger;

4. opfordrer til, at der oprettes et strafferetligt instrument i form af et direktiv rettet mod kønsbestemt vold, herunder sexchikane og seksuelle overgreb, og foranstaltninger som led i den seksdelte strategi for imødegåelse af seksuel chikane og seksuelle overgreb mod kvinder (politik, forebyggelse, beskyttelse, strafforfølgning, foranstaltninger og partnerskab); insisterer på, at medlemsstaterne sikrer, at gerningsmændene straffes i overensstemmelse med forbrydelsens alvor, er forpligtet til at udvise passende omhu og at registrere og efterforske alle former for kønsbestemt vold, herunder seksuel chikane, for at indlede retsforfølgning, og lægger planer for udvikling af specifikke efterforskningsrutiner for politi og fagfolk i sundhedssektoren for at sikre beviser på sexchikane og seksuelle overgreb;

5. minder om, at seksuel chikane kan antage forskellige former (fysisk, verbal, skriftlig eller andet) og gå ud over personer af det modsatte køn eller af samme køn; der henviser til, at en række former for adfærd kan anses for at være seksuel chikane, som f.eks.: løfter om en form for belønning (gunstigt karriereforløb f.eks.) som modydelse for seksuelle ydelser eller trusler om repressalier, hvis sådanne ønsker afvises; gentagelse af grove eller suggestive bemærkninger eller seksuelle hentydninger anvendelse af råt og vulgært sprog og gestusser; gentagne og overdrevne komplimenter vedrørende en kollegas udseende; fysisk kontakt, berøringer, kniben, uønskede kys med overlæg; voyeurisme eller ekshibitionisme; brug af pornografisk materiale;

6. opfordrer medlemsstaterne til at kriminalisere seksuel chikane og seksuelle overgreb af enhver art og til fuldt ud at forpligte sig til at sikre, at det fjernes effektivt; dette omfatter også, men ikke udelukkende: kriminalisering af seksuel chikane på offentlige steder, det politiske liv og på arbejdspladsen; gennemførelse af oplysningskampagner om rettigheder for ofre for seksuel chikane og mobning; uddannelse af politiet og det strafferetlige system om ofres rettigheder og håndhævelse af en streng protokol til støtte for ofre og undersøgelse af tilfælde af seksuel chikane og mobning; ydelse af gratis juridisk rådgivning og støtte til ofre for indbringelse af sager for domstolene;

7. opfordrer Kommissionen til aktivt at fremme en ændring i holdninger og adfærd og bekæmpe sexisme og stereotype kønsroller, bl.a. ved at fremme kønsneutralt sprogbrug, gøre en samordnet indsats for at belyse mediernes og reklamers centrale rolle på dette område og tilskynde alle, herunder mænd og drenge, til at spille en aktiv rolle i forebyggelsen af alle former for vold;

8. opfordrer medlemsstaterne til at gøre bevidstgørelse om seksuel lavalder og seksuel chikane obligatorisk i deres uddannelsessystemer;

9. opfordrer Kommissionen til at iværksætte og investere i en dialog med medierne om deres ansvar for at give objektive oplysninger om seksuel vold og chikane i offentlige

rum, på arbejdspladsen og andre steder og til at tilskynde dem til at lægge mere vægt på oplysningskampagner og civilsamfundets arbejde med bekæmpelse af vold mod kvinder;

10. opfordrer medlemsstaterne til at håndhæve de eksisterende EU-direktiver om dette emne, særlig direktiv 2006/54/EF om gennemførelse af princippet om lige muligheder for og ligebehandling af mænd og kvinder i forbindelse med beskæftigelse og erhverv og direktiv 2004/113/EF om gennemførelse af princippet om ligebehandling af mænd og kvinder i forbindelse med adgang til og levering af varer og tjenesteydelser, som definerer og fordømmer chikane og seksuel chikane, og til at afsætte tilstrækkelige finansielle og menneskelige ressourcer til at forebygge og bekæmpe vold, seksuel chikane og seksuelle overgreb, idet kvinders og pigers indflydelse styrkes, og de får mulighed for at blive kompenseret;

11. opfordrer medlemsstaterne til fuldt ud at gennemføre direktiv 2011/99/EU om den europæiske beskyttelsesordre og til forordning (EU) nr. 606/2013 om gensidig anerkendelse af beskyttelsesforanstaltninger i civilretlige spørgsmål og direktiv 2012/29/EU om beskyttelse af ofre; opfordrer Kommissionen til at fremlægge sin gennemførelsesrapport, der skulle have været fremlagt den 1. januar 2016;

12. opfordrer Kommissionen til at revidere den gældende EU-rammeafgørelse om bekæmpelse af visse former for og tilkendegivelser af racisme og fremmedhad ved hjælp af straffelovgivningen for at medtage sexisme, hadforbrydelser og tilskyndelse til had på grund af seksuel orientering, kønsidentitet og kønskarakteristika;

13. opfordrer Kommissionen til at forbedre indsamlingen af sammenlignelige, opdelte data om kønsbestemt vold på EU-plan;

Seksuel chikane i parlamenter, herunder Europa-Parlamentet

14. opfordrer medlemsstaterne til at undersøge situationen med hensyn til seksuel chikane og overgreb, til at træffe aktive foranstaltninger til bekæmpelse af ungdomsarbejdsløsheden i deres nationale parlamenter, og til at gennemføre og på passende vis håndhæve en politik om respekt og værdighed på arbejdspladsen for medlemmerne og personalet; opfordrer til, at gennemførelsen af en sådan politik overvåges

15. opfordrer medlemsstaterne til at skabe beskyttende støtte til parlamentsmedlemmer, der er i kontakt med offentligheden, navnlig dem, der udsættes for seksuelle overgreb og trusler om kønsbaseret vold, herunder online;

16. opfordrer til, at der oprettes et udvalg af uafhængige eksperter med mandat til at undersøge situationen med hensyn til seksuel chikane og overgreb i Europa-Parlamentet;

17. opfordrer indtrængende Parlamentet til at anerkende seksuel chikane og seksuelle overgreb i institutionen som en kriminel handling i tilfælde, hvor ofret ikke har givet sit samtykke, for at sikre, at sådanne overtrædelser resulterer i automatisk retsforfølgning;

18. opfordrer Parlamentet til at revidere og styrke funktionen af det rådgivende udvalg for

behandling af klager over chikane mellem akkrediterede parlamentariske assistenter og medlemmer af Parlamentet; opfordrer til, at Det Rådgivende Udvalg om Bekæmpelse og Forebyggelse af Mobning styrkes med henblik på at give dets positive foranstaltninger mere vægt og undgå interessekonflikter, for så vidt angår medlemmer af disse vigtige udvalgsstrukturer, og til, at der oprettes et særligt udvalg om seksuel chikane, der omfatter en juridisk rådgiver og repræsentanter for det medicinske personale til at efterforske formelle sager, opretholde et fortroligt register over tilfælde over tid samt vedtage de bedste metoder til at sikre nultolerance på alle niveauer i institutionen;

19. opfordrer Parlamentet til fuldt ud at støtte ofre, der anmelder sager inden for Europa-Parlamentet og/eller hos det lokale politi, at aktivere hasteforanstaltninger til beskyttelse eller beskyttelsesforanstaltninger, hvor dette er nødvendigt, og til fuldt ud at gennemføre vedtægtens artikel 12a, samtidig med at det sikres, at sager efterforskes til bunds, og at der træffes disciplinære foranstaltninger;

20. opfordrer Parlamentet til at sikre, at der gennemføres en stærk og effektiv handlingsplan for forebyggelse og støtte og obligatorisk uddannelse for alle ansatte og medlemmer af Parlamentet om respekt og værdighed på arbejdspladsen, således at en nultolerancetilgang bliver normen; beslutter at engagere sig fuldt ud i oplysningskampagner med alle medlemmer af og tjenestegrene i administrationen med særligt fokus på grupper i de mest udsatte positioner, såsom praktikanter, akkrediterede parlamentariske assistenter (APA'er) og kontraktansatte, og at etablere et institutionelt netværk af fortrolige rådgivere til at yde støtte og rådgivning til ofre, som det er praksis i Kommissionen;

o

o o

21. pålægger sin formand at sende denne beslutning til Europa-Parlamentet, medlemsstaternes regeringer og parlamenter, Rådet, Kommissionen og Europarådets Parlamentariske Forsamling.